

Voorwoord 9

Inleiding 11

DEEL I

Vóór de *Great Divergence* (ca. 1000–ca. 1800)

1 *Inleiding bij deel I* 25

2 *Groei en aanloop naar de Great Divergence:
economische ontwikkelingen* 37

KAREL DAVIDS

2.1 *Economische ontwikkeling in de wereld* 38

2.2 *De opkomst van de Nederlandse economie* 56

2.3 *Arbeidsverhoudingen en de verdeling van inkomen* 67

2.4 *Industrialisatie en de Great Divergence* 71

Samenvatting 81

3 *De strijd om de macht: sociaal-politieke ontwikkelingen* 83

MARJOLEIN 'T HART

3.1 *Internationale politieke relaties en staatsvorming* 84

3.2 *Staatsvorming in Nederland* 94

3.3 *Medezeggenschap en politieke cultuur* 105

3.4 *Overzeese kolonisatie en de Atlantische revoluties* 114

Samenvatting 126

4 De spanning tussen gemeenschap en individu:
sociaal-culturele ontwikkelingen 127
MANON VAN DER HEIJDEN

4.1 *Huwelijkspatronen en gezinsvorming* 128

4.2 *Sociale ordening, sociale zorg en disciplineren* 137

4.3 *Veranderend wereldbeeld en privatisering* 152
Samenvatting 164

5 Besluit bij deel I 167

DEEL II

Vanaf de *Great Divergence* (ca. 1800 – heden)

6 Inleiding bij deel II 173

7 Expansie, stagnatie en globalisering: economische ontwikkelingen 185
JEROEN TOUWEN

7.1 *Industrialisatie en groei van de wereldhandel tot de Eerste
Wereldoorlog* 186

7.2 *Conflict en stagnatie tussen 1914 en 1945* 201

7.3 *Institutionele vernieuwing en economische groei na 1945* 208

7.4 *Veranderende prioriteiten en nieuwe spelers, 1973–2010* 220
Samenvatting 228

8 Staatsvorming, democratisering en sociale zorg:
sociaal-politieke ontwikkelingen 231
LEO LUCASSEN

8.1 *Natiestaten, social engineering en internationale samenwerking* 232

8.2 *Democratisering en burgerschap* 247

8.3 *Sociale politiek en de opkomst van de verzorgingsstaat* 257
Samenvatting 274

- 9 Nieuwe mogelijkheden, nieuwe waarden en normen:
sociaal-culturele ontwikkelingen 277
LEX HEERMA VAN VOSS
- 9.1 *Demografische veranderingen en de risico's van het bestaan* 278
9.2 *Sociale orde en sociale mobiliteit* 290
9.3 *Disciplineren en tegenbewegingen* 308
9.4 *Levensstijlen, wereldbeelden en de 'gidsrol' van Nederland* 317
Samenvatting 326

- 10 Besluit bij deel II 329

Over de auteurs 337

*Lijst van kaderteksten, kaarten, tabellen,
grafieken & afbeeldingen* 339

Aanbevolen literatuur 344

Register 350